

УДК 005.51:159.942"20"

Шитікова Л.В.¹, Самсонова І.А.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-520 НУ «Запорізька політехніка»

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК КОМПЕТЕНЦІЯ МЕНЕДЖЕРА У ХХІ СТОЛІТТІ

Достеменно відомо, що у кожної людини своє сприйняття навколишнього світу, себе та оточуючих. Це сприйняття ми відображаємо за допомогою емоцій. Емоції – це психічний процес, що демонструє суб'єктивне оціночне ставлення до різноманітних ситуацій та об'єктивного світу.

На сьогоднішній час доведено, що емоції здатні впливати як на стан організму, так і на відносини з оточуючими. Якщо вони позитивні – маємо відповідно позитивний вплив. Негативні емоції здатні завдати шкоди як здоров'ю людини, так і негативно вплинути на її дії та світосприйняття.

Вміння правильно розуміти і володіти емоціями сучасні вчені називають «емоційним інтелектом». Уперше цей термін використали Пітер Саловей та Джон Майер у 1990 році. Саме вони ретельно досліджували суть даного поняття та його значущість. На відміну від пізнавального інтелекту (IQ), що відображає можливості лівої півкулі людського мозку, емоційний інтелект (EQ) відображає здатності правої півкулі [2].

Під час досліджень було встановлено, що учасники, які мали вищі показники розуміння емоцій могли краще та спокійніше реагувати на нестабільність свого життя та швидше відновлювали свій внутрішній стан. На сьогоднішній час людина має змогу пройти тест на рівень емоційного інтелекту, який був розроблений у 2002 році під назвою «Тест на емоційний інтелект Майєра-Саловея-Карузо» (MSCEIT V2.0) [2].

EQ відіграє важливу роль в житті людини. У першу чергу цей навик допомагає знижувати рівень стресу, адже коли людина вміє опановувати власні емоції, то, відповідно, вона може опанувати і стрес. Крім цього, розвинений емоційний інтелект допомагає людині краще розуміти тих, хто її оточує, долати безліч життєвих перешкод, а також розвиватися професійно, зокрема у якості менеджера. Австралійські дослідники Емі Чан та Пітер Капуті виявили, що чим вищий у людини емоційний інтелект, тим більше вона задоволена власним життям [4].

Від емоційного інтелекту залежить, наскільки людина здатна до емпатії. Люди з нерозвиненим EQ часто мають схильність споживати алкоголь і наркотичні речовини. Цю залежність виявили американські дослідники Марк Беккет і Джон Майер. Часто люди з невисоким рівнем емоційного інтелекту почуваються самотніми, а також вони менш схильні до командної співпраці. Виходячи з цього, можна сказати, що командні гравці – це здебільшого люди з високим рівнем EQ [4].

Навіть саме визначення цього поняття звучить як одна з найважливіших компетентностей, якими повинен володіти менеджер. Управління людьми – це нелегка праця, яка потребує відповідних знань, навичок та вмінь. Розвинений емоційний інтелект дає змогу легше опановувати цю роботу, а саме керувати людьми та мотивувати їх до певних дій. Управлінець, який чітко знає особливості характеру та поведінки своїх підлеглих може використовувати ці знання під час робочого процесу, що в свою чергу, сприяє покращенню результатів роботи загалом.

У 2016 р. в Давосі на Всесвітньому економічному форумі було висвітлено рейтинг ключових навичок, які будуть беззаперечно необхідними та важливими у 2020 році для здобуття успішної кар'єри, серед яких EQ займає 6 позицію [3]. Тобто, для того, щоб стати менеджером, потрібно мати певний достатній рівень інтелекту, а щоб стати успішним менеджером,

потрібно додатково володіти й іншими навичками, а саме здібностями, пов'язаними з розумінням емоцій і керуванням ними.

Важливою ознакою емоційного інтелекту є те, що він не є вродженою характеристикою, тобто його можна розвивати протягом життя. По-перше, потрібно пам'ятати, що емоції найбільше задіяні тоді, коли ми спілкуємось з кимось. Тому варто якомога більше часу розмовляти з різними людьми на різноманітні теми. По-друге, не потрібно приховувати емоції, а намагатися бути відкритими і створювати комфортне середовище для співбесіди. Варто бути обізнаним і в психології, яка сьогодні тісно переплітається з економікою та соціологією (наприклад, поведінкова економіка). Ця наука дає змогу краще усвідомлювати внутрішній світ людини, її думки, емоції та вчинки.

Бестселери з емоційного інтелекту наголошують: важливо зрозуміти, що керує людьми під час прийняття рішень – розум чи почуття. Потрібно усвідомлювати наслідки альтернативних варіантів поведінки і загалом аналізувати всю отриману інформацію, щоб ухвалити якесь рішення. А це є першоосновою для менеджера [1].

З усього цього випливає, що емоційна компетенція – це те, чим повинен володіти сучасний менеджер, щоб якісно виконувати свою роботу. Також це надзвичайно важлива навичка, яку кожен з нас повинен вдосконалювати, адже емоції – це невід'ємний процес людського життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект. – Х: Віват, 2018. – 512 с.
2. Емоційний інтелект та можливості його розвитку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.empatia.pro/emotsijnyj-intelekt-i-shlyahy-jogo-rozvy/>
3. Ключові навички до 2020р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.eduget.com/news/10_klyuchovix_navichok_do_2020-go-907
4. Що таке емоційний інтелект і як він впливає на життя. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://life.pravda>.